

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és köz-
gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasarnap.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk
Rónai Frigyes kiadó
címére küldendők.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
14 fillér.

Nyiltár sora 40 fillér.

Hirdetési nagyság szerint.

XXXI. évfolyam.

A szerkesztésért felelős a kiadó:
RÓNAI FRIGYES.

13. szám.

„Vasuti politika.”

Közgyűléseken, beszámolókon, ujságban, társadalomban, közügyeink közül a legpechesebbet: a vasuti kérdést, „vasuti politikának” szokás nevezni. Pedig ha jól meggondoljuk, azt kell konstatálni, hogy: se vasut, se politika. Nem volt jó politikánk, nem is lett jó vasutunk. Kiszorítottak bennünket a fővonalról és ez pecsételte meg sorsunkat.

Nem rekrimináció akar ez lenni a multakból. Hiába is volna. Ránk fogja a fáma, ez a közismert, de nyakon nem csiphető, telhetetlen szószátyár és rosszakaratu közszej, hogy vasuti politikánk nagy hibáját akkor követtük el, mikor megakadályoztuk a déli vasutnak Köszegen át való megépítését és szűkkeblűek voltunk.

Volt alkalmunk a közélet magyar előkelő köreiből ezt a nagyon régen járó mende-mondát megcáfolni.

Fényes küldöttséget menesztett a város annak idején a vasut érdekében. Egy egész vármegye nem küldhet különbet. Itt volt akkoriban még a kerületi tábla; a város törvényhatóság volt; a dunántúli előkelő nemességnek számos családja lakott itt és vett részt a város közügyeiben; nem volt nehéz fényes nagy küldöttséget megbizni. Az akkori viszonyokhoz képest, éppenséggel nem szűkkeblűnek mondható aldozatkésztséget is felajánlott a város. Hollán Ernő volt a vasutervezés és építés főmozgatója. Őt választottuk meg, nem is egyszer, hanem kétszer országgyűlési képviselőnek. Igen finnyás volt a mandátumra. Pecsétviaszk helyett valami fejlődési vérfolt esett rája. „Lemostuk a gyalázatot” és adtunk neki egy új mandátumot. Mégse használt. Megis Czeneknek a Széchenyiek birtoka felé hajlitotta a sineket és egy máig is érthetetlen görbében futott be vele Szombathelyre.

A városi levéltár sárguló papirlapjai igazolják, hogy megtettünk akkoriban mindent amit csak lehetett.

Azt hangoztatják ez adatokról meglepetve értesülő közéleti nagyjaink: miért nem cáfolják meg a városukról terjesztett alaptalan rafogást? — Ugyan miért? Ha megcáfolnánk, azért sem hinnék el. Azt gondolnák, hogy bánt a rossz nyelvek gyakori élcelődése. Segíteni se lehetne már a dolgon. Azokat a félkörben futó sineket már ide nem hajlithatjuk.

Fontosabb lenne okulni a multnak ezen sötét emlékének. A levéltár csak azt igazolja, hogy az akkori város megtett mindent amit lehetett. De nem igazolja azt, nem-e lehetett volna okosabban, politikusabban cselekedni.

Hiszen mikor a századokon át itt elhelyezett volt, a lovasságot elvitték Szombathelyre, akkor is megtettünk mindent amit lehetett. De nem tettük se okosan, se politikusan. Felajánlották békésen a lovasság felét, de mi harcba szálltunk az egészért és elvesztettük a felét is, az egészet is.

A vasut ügyében is nem lehetetlen, hogy hasonló önhittséggel intézték akkor az ügyeket.

Azért mondjuk, hogy okulni kell a multakon s ha egyáltalában még van számunkra „vasuti politika”, legyünk résen és ne halogassuk a tizenkettedik órára.

Fővonalra, emberi számítás szerint, már nem kerülhetünk. Aknázuk ki a helyzetet egy kisebbszerű vasuti gócpontnak a biztosítására. Ez a lehetőség meg van. De ott kell lennünk mindenütt, hol az e körüli kérdések felszínre kerülnek s ott is, ahol ezekben végleg döntenek.

Egy-két hét mulva a „zala-vas-soproni” vasuti engedély kerül napirendre. Három terv is kerül a miniszter elé. Köztük van az is, mely e vasutat Alsólászlónál a köszeg-soproni vonalba beágazza és végpontul Köszegre jelöli meg. Az adott viszonyok között ránk nézve jobb megoldás nem érhető el. Ezt is ellenezni fogja Sopron és Sopronvármegye, mert ezek saját érdekeiket csak a Felsőpulyánál való beágazással látják érvényesítettnek. Nekünk tehát mindent el kell követni, hogy az egyetlen nekünk kedvező megoldást előmozdítsuk. Ennek a vasutnak a létrejötte is arra hivatott, hogy az itt kialakuló kisebb vasuti gócpontot elősegítse.

Vasvármegyének és Köszegnek ezt a kérdést negligálni nem szabad, sem a jó szerencsére bizni nem lehet, hanem tenni kell érte annyit, hogy az a vén dáma: a fáma, még szájról-szájra járó mende-

mondát se faraghasson ránk. Sopronban és Sopronvármegyében máris mozognak ellenünk.

Még két igen fontos vasuti kérdés veszélyezteteti ugynevezett „vasuti politikánkat.”

Az egyik az, hogy sehogy sem tudjuk megcsinálni az osztrák határ felé kiépítendő vasutat. Igaz, itt első sorban az osztrák sógorok lanyhasága gátolja a cél elérését. Ők annyira gyámoltalanok, hogy évek óta még az előmunkálatokat sem tudják befejezni. Annyira gyámoltalanok, hogy mikor most 233 millióért vicinális vasutakat épít maga az osztrák állam, nem képesek ezt az ő évtizedek óta reklamált és nekik sok előkelő tényezőtől beígért vonalat e tervezet sorába felvétetni.

Nagyon félünk, hogy az ő lanyha és késedelmes eljárásuk lehetlenné teszi az egész tervet. S mert bennünket ezen aggodalom nyugtalanít, azt kérjük: nem lehetne nekünk ebbe a dologba eljárni? Nem az osztrák miniszternél, hanem a magyarnál. Az csak könnyebben kiviheti azt, hogy az osztrák állam vegye be vasuti programjába az edlitz-kirchschlagi vasutat is, egy magyar területen létesítendő egybekapcsolás érdekében. A két kormány különösen vasuti ügyekben annyira egymásra szorult, hogy ez érdemben csak ezen az uton lehetne valamit biztosan és gyorsan elérni.

Ez annál szükségesebb lenne, mert a szombathely-pinkafői vasuti vonal létezése óta fenáll egy bennünket állandó rettegésben tartó másik veszély.

Pinkafő vidéke már régen arra törekszik, hogy vasutjuk a már kész Hartberg-Aspangi vonalba bekapcsolassék. Most újra mozgatják e kérdést. Érthető is. Ha létre jönne az edlitz-kirchschlag-köszegi vonal, ők aligha képesek egy második összeköttetést létrehozni. Viszont ha az ő vonaluk jönne előbb létre, mi is hasonló helyzetbe juthatunk. A helyzet nekik kedvezőbb. Az osztrák vasuti miniszter a fentebb érintett 233 millió vasutépítési tervezetbe belefoglalta a Gleisdorf-Hartbergi vonalat, mely tehát az egyik fővonalról, Grázból, magyar csatlakozást a közeli Fehringnél itt is érintve, Gleisdorfon, Hartbergen és Friedbergen át az Aspangi vonalhoz csatlakozik és Bécsujhelyen újra egy fővonalra jut. Ebbe a hálózatba a hozzá közel eső és gazdagabb vidéket felölelő Felsőőr és Pinkafő vidékét talán még felveszik, — de, hogy még egy második közelfekvőt, a miénket is, az már nagy kérdés, mivel a jelenlegi egyéb politikai irányzat nem kedvez a sok osztrák-magyar vasuti összeköttetésnek, de talán még a magyar főváros és magyar iparpolitika érdekeinek szempontjából is nehézségekre találhat.

Az is lehet, hogy felfogásunk e tekintetben téves. De egyben nem tévedünk semmi esetre sem. Abban, hogy „vasuti politikánk” perspektíváját egy sokkal magasabb nézőpontból kell megfigyelnünk és ez folytonos éberséget és gyors cselekvést követel.

A multnak reánk nézve kedvezőtlenül kialakult helyzetet csak úgy sikerül részben helyrehozni, ha ebben az irányban haladunk. Nagyobbmértű fejlődést, haladást csak is így biztosíthatunk magunknak.

Ezt a témánkat, hogy gócpontunk tökéletes legyen, még tovább fűzhetnénk egy Köszeg-Rohonc-Fürstenfeld irányába kiépülő összekötő vonallal, — sőt nekünk természetes törekvésünk kell, hogy legyen, a járáshoz tartozó ezen jomódu forgalmas vidéket újra a városához visszakapcsolni. Ez azonban már csak természetes következménye lenne azon fentebb vázolt vasuti politikának, mely ha létesül, ezt a tervet önmagától fogja megérlelni.

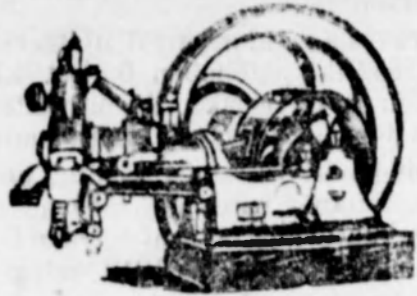
Vasuti politikánknak egyik forduló pontját jelenti a saját erőnk-hőll létrehozott köszeg-szombathelyi vasutnak állami kezelésbe vétele. Ma már talán a csökönyössek is beismerik, hogy vasutunknak a déli vasuthoz való kapcsolása egy teljesen elhibázott vasuti politika volt.

A mi kis szárnyvonalunknak a további kiépítését és pedig különösen az osztrák határ felé, mindenkitől várhattuk, csak a déli vasut-tól nem, melynek érdekeibe ütközött. Ellenben, tudja Isten mivé lett volna a helyzet, ha az erősakaratu Baross miniszter idejében vasutunk nem a déli vasuthoz kötött, hanem az államvasut kezelésben lett volna.

Mintha meg lett volna írva a csillagokban, hogy nekünk pechünk legyen a déli vasutal. Akár mikor a fővonalától kihagynak, akár mikor akarva nem akarva hozzájuk kapcsolt a — vasuti politika.

Okulhattunk eleget. A levont tanulságok talán óvatosabb, éberebb és erélyesebb cselekvésre fognak bennünket serkenteni és egy jó vasuti politika inaugurálásába irányítani.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.
Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú **Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat** — valamint **Szivógázmotorokat.**

MEGLEPŐ UJDONSÁG!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges löerő óránként **1 fillérbe kerül.**
Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Társa
Budapest, Teréz-körút 11. — Telefon 12-91
Legmészebbmenő jótállás! — Kedvező fizetési feltételek

Bérbeadó ház.

A Király-úton (Honvédlaktanya mellett) 82 számú magas földszintes ház, mely áll: 3 utcai, 2 udvari s 1 előszobából, 1 konyha, 1 mosókonyha, pince és faházból, szép kertjével együtt május hó 1-től bérbeadó.

Bővebb felvilágosítás a háztulajdonosnál.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 755. sz.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4%-os kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kiutazásokat felmondás nélkül eszközöl.

Leszámítol: 2-3 alairasos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósít: rendes és törlesztéses jelzálogkolcsönöket földbirtokokra és városi házakra, magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad, tőzsdei megbízásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen bevált, szelvényeket a szelvényutalvány (italan) alapján díjmentesen beszeres

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen

Értékpapirokra: állami és magán papirokra előleget ad

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosít

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzügyintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbízást a legelőnyösebben bír lebonolyítani.

Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynő-sége mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régli) Takarékpénztár Szombathely** Alakult: 1867-ben.

Alaptőke 1,200,000 kor. Tartalékok: 400,000 kor. Takarékbetétek 15,000,000 koronán felül.

PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST,
Rákóczi-ut 43.

RENDES SZIDOR
személyes vezetése.

150 fényesen berendezett szobával, külön lakosztályokkal, a legmagasabb igényeknek megfelelően felszerelve. — Szobák 4 koronától.

A szálloda éttermeiben kolozsvári Pongrácz Lajos estenként hangversenyez.

Elsőrendű magyar és francia konyha
Teljes pensio 10 koronától.

Pilseni sör. — Elsőrendű borok.
Untereiner János volt alsótátrai vendéglős vezetése alatt.

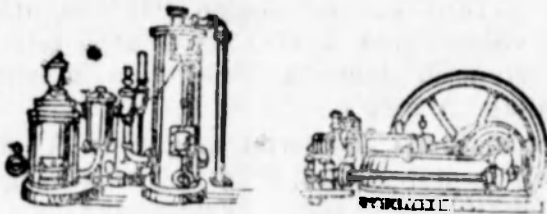
Sürgöncim: Palacehotel, Budapest.

Kalmár és Engel

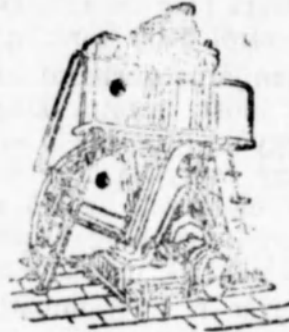
Mótor és Gépár

Városi raktár és iroda: **BUDAPEST** VI. Úteg-utca 16.
Világhírű! Eredeti! „Benzin”

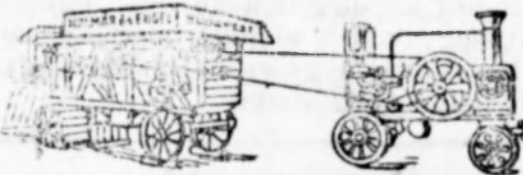
Szivógázmotortelep. — A jelenkor legolcsóbb üzeme „Benzin” nyersolajmótor.

DIESEL

RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány. Ajánljuk benzin-lokomobilos cseplőkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szőlőoltványok!!

Kiváló szép és dús gyökerzetű, szokvány minőségű fasoltványok Riparia-Portalis alanyra oltva a legjobb bor- és csemegefajokban, közöttük „Csabagyöngye,” mely fajta már július közepén érett. Ezenkívül sima zöldoltványok Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola sima és gyökeres **Aranyvesszők**, peronospora és jégverésmentes hazai simai és gyökeres **vesszők a legjutányosabb arban.**

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld az

„Erzsébet szőlőoltványtelep.”

Tulajdonos: Schmidt Mátyás, Bogáros, Torontalmegye

Házeladás!

A Flórián-téren egy 1 emeletes ház szép kerttel, a Király-úton egy nagy 1 emeletes bolt-helyiségekkel, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítás Dr. Stur Lajos ügyvédnél a vagy a Kőszegi Általános Takarékpénztárnál szerezhető.

Régen elismert és jónak bizonyult Dr. SCHÖFFT-féle

ARANYCSEPPEK.

Biztosan és gyorsan ható szer a váltóláz ellen, annyira, hogy két kanál bevétele után a láz megszüntéért jótállunk. Az aranycseppek a gyomor- és bélhajok minden nemét, a fejfájást, vértululást gyógyítják, tisztítják a vért. Különösen gyorsan és biztosan hatnak idült gyomorhurut, gyomorgyöngöség, székrekedés, étvágytalanság, görcsök, gyomorgöresök kólíka eseteiben pár pere alatt. Kitérő erős hasmenés és hányinger ellen. Nincs egyetlen oly szer sem, amelynek hatása oly gyors és biztos volna, mint az aranycseppeké. — Nem romlik el a legnagyobb hőségben sem; akik aranycseppeket állandóan hordanak maguknál, hirtelen megbetegedéstől és szélhűdéstől meg vannak védve. Egy háztartásban sem hiányozzék. Kólera rohamoknál rendkívül hatásos. Számos köszöndírat áll rendelkezésre: 1 üveg ára 1 frt 20 kr.

Szétküldi: **Kodnár Dömötör**
BUDAPEST, I. Attila-utca 23 b.

Önkéntes árverési hirdetmény.

A Feigl örökösök tulajdonát képező, Kőszegen Gyöngyös-utca 13. sz. a. fekvő földszintes házat a hozzátartozó kerttel, továbbá a Schützengraben dülőben fekvő, a telekkönyv szerint 2610 □-ól kiterjedésű, jókarban levő gyümölcsöst, végül a betegház mellett fekvő 2 drb, 34 □-ól és 29 □-ol kiterjedésű káposztást,

f. é. április hó 2-án d. u. 1/3 órakor irodámban a legtöbbet ígérőnek szabad kézből eladom.

Felhívom tehát mindazokat, kik a fenti ingatlanok valamelyikére igényt tartanak, hogy a fenti időben irodámban pontosan megjelenni szíveskedjenek.

Dr. Deutsch L. Lajos
ügyvéd.

Üzlet-megnyitás.

Kőszeg város és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására adom, hogy f. é. március hó 1-től kezdve a Király-utcaiban lévő Fuchs-féle

Vendégfogadót a „zöld fához”

örök áron átvettem és ezt továbbra a saját nevem alatt fogom vezetni.

Teljes igyekezetem oda fog irányulni, hogy nagybecsű vendégeimnek csak a legjobb ételeket és italokat szolgáltatassam és mindent kifejtek, hogy figyelmes kiszolgálással, olcsó árak és első rendű italok kiszolgálásával az igen t. közönség bizalmát részemre állandósítsam.

Minél számosabb látogatást kérve, maradok kiváló tisztelettel
Kőszeg, 1911 márc. 7-én.

Bíritz Jakab,
vendéglős.

● **A VASMEGYEI** ●
TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ÁRUOSZTÁLYA
SZOMBATHELY

Ajánl. Mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket, benzin- és nyersolajmotorokat, cseplőgép-garnitúrákat, gép- és nyersolajat, műszaki cikkeket, zsák, ponyva és kötél-árakat, mindennemű

műtrágyát kartelen kívül, vetőmagvakat, erőtakarmányféléket, **belföldi és porosz kőszent,** **kovácskőszent,** meszet és cementet, tűzoltó-felszereléseket stb.

Mérsékelt árak!

Méltányos fizetési feltételek!

Központi iroda: Kőszegi-utca 2.

Raktár: Széll Kálmán-utca 25.

Árajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Képviselők minden községben kerestetnek